

Szkoła Podstawowa im. Mieczysława Romanowskiego w Józefowie

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

Bajkoterapia. Baśnie i bajeczki uczą i przepędzą smuteczki.

Autor innowacji: Ewa Lipian

Józefów 30.01.2021r.

Rodzaj innowacji: Programowo- organizacyjno- metodyczna

Autor: Ewa Lipian

Realizatorzy: Ewa Lipian

Czas trwania innowacji: Luty 2021- maj 2023

Koszt innowacji: bez dodatkowych kosztów finansowych

Miejsce wdrożenia innowacji: Szkoła Podstawowa im. Mieczysława Romanowskiego w Józefowie.

Program innowacji zaplanowany jest na 3 kolejne lata. Rozpocznie się w kl I i będzie kontynuowany w klasie II, a następnie w kl. III Szkoły Podstawowej im. Mieczysława Romanowskiego w Józefowie.

W innowacji wezmą udział wszyscy chętni uczniowie tej klasy.

OPIS INNOWACJI

I. Wstęp

Innowacja programowa polega na samodzielnym opracowaniu nowego planu pracy na zajęciach dodatkowych w kl.I.

- Innowacja organizacyjna będzie obejmować struktury działań pedagogicznych, które będą polegać na prowadzeniu przez mnie dodatkowych zajęć we współpracy z biblioteką szkolną i chętnymi rodzicami uczniów.

- Innowacja metodyczna polegać będzie na zastosowaniu nowego rodzaju zajęć opartego na bajkoterapii, który pomoże w rozwiązywaniu problemów emocjonalno – społecznych uczniów, przy zastosowaniu różnorodnych metod, form i środków dydaktycznych.

II. Opis zasadności wprowadzenia innowacji

Innowacja „Baśnie i bajeczki nauczają i przepędzają smuteczki”

jest adresowana do wszystkich uczniów w zespole klasowym obecnej kl Ia. Ma ona na celu pomoc dzieciom w rozwiązywaniu ich problemów emocjonalno – społecznych, gdyż, że po powrocie dzieci z nauki zdalnej do szkoły zauważyłam problem radzenia sobie przez uczniów kl.I z emocjami podczas różnych sytuacji występujących w klasie i grupie klasowej, w relacjach rówieśniczych. Z obserwacji wynika także, że większość uczniów czyta już dość dobrze i wykazuje zainteresowanie czytaniem. Czytanie dziecku bajek jest skuteczną metodą wychowania człowieka wrażliwego, samodzielnie myślącego, posiadającego bogatą wyobraźnię i umiejącego radzić sobie w życiu dzięki zdobytym umiejętnościom i wiedzy. Czytanie na głos uczy dziecko języka, myślenia, rozwija jego pamięć i wyobraźnię, przynosi wiedzę i wzorce społecznie pożądanego zachowań, wzmacnia samoakceptację, pozwala zrozumieć świat i siebie samego. Pomaga w sytuacjach trudnych, uczy odróżniania dobra od zła i zachęca do refleksji nad konsekwencjami własnych słów i czynów.

W dobie ogromnego postępu naukowo- technicznego oraz sytuacji pandemicznej w kraju i na świecie wspólne czytanie zostało zastąpione komputerem i smartfonem lub tabletem. Dzieci coraz częściej żyją w wirtualnym świecie gier komputerowych. Na skutek tego gorzej posługują się językiem, mają mniejszy zasób słów, słabiej rozwiniętą wyobraźnię. Niesie to także ze sobą znaczne zagrożenie pod względem wychowawczym. Dzieciom często towarzyszą sytuacje trudne, pojawiają się problemy emocjonalne, lęki, bierność, trudności w koncentracji. W dzisiejszych czasach, wymagania i oczekiwania nie tylko wobec dorosłych, ale i wobec dzieci szybko zmieniają się, a rodzina coraz częściej nie daje poczucia bezpieczeństwa. W rezultacie dzieci są osamotnione i bezradne. Nie znają sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach ani słów określających ich przeżycia. Nie potrafią zwrócić się do dorosłych o pomoc, tkwią w pułapce własnych negatywnych emocji i dezaprobaty otoczenia. Trafne rozpoznanie i skuteczne rozwiązanie takich problemów jest szczególnie ważne, gdyż nie tylko pomaga w konkretnych przypadkach lecz także buduje zaufanie do nauczycieli.

Jednym ze sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami lub przeżyciami dla każdego dziecka jest **bajkoterapia**, czyli terapia przez bajki. Wszystkie dzieci lubią ich słuchać. Jak wykazały badania psychologów, czytając określone bajki można dziecku pomóc w wielu trudnych dla niego sytuacjach emocjonalnych, takich jak na przykład irracjonalne lęki. To także doskonała metoda relaksacyjna, która pomaga w wyciszeniu czy uspokojeniu. Dzięki efektywności pracy z dziećmi w młodszym wieku szkolnym bajkoterapia jest ważnym sposobem wspierania i oddziaływania terapeutycznego we wczesnych okresach rozwoju dziecka. Zajęcia, które zawierają bajki terapeutyczne mają na celu redukcję napięcia i odbudowanie właściwego, pozytywnego obrazu siebie i otaczającego świata. Treści bajek koncentrują się wokół sytuacji emocjonalnie trudnych, które zdarzają się w toku rozwoju każdego dziecka na co dzień.

Wszystkie bajki terapeutyczne mają stałe elementy, dotyczące głównego tematu, bohatera, wprowadzanych postaci i tła opowiadania. Cechą wszystkich bajek jest to, że bohater znajduje się w trudnej sytuacji i przeżywa lęk, a wprowadzane postacie umożliwiają znalezienie sposobu na jego przezwyciężenie. Nabycie nowych kompetencji prowadzi do zmiany w przeżywaniu i do zmiany w zachowaniu. Głównym bohaterem bajek jest małe zwierzątko lub dziecko czy zabawka, z którym słuchacz miałby się identyfikować. Inne postacie bajkowe dają wsparcie, pomagają zracjonalizować problem, znaleźć rozwiązanie, przećwiczyć je, wzmocnić po odniesieniu sukcesu, nauczyć się myśleć pozytywnie i uwolnić bohatera od lęku. Mały czytelnik poznaje nowe wzory myślenia, odczuwania, potrafi je zwerbalizować, uświadamia je sobie i wiąże ich powstanie z racjonalną przyczyną, nabywa nowe kompetencje. To wszystko sprzyja generalizacji na podobne sytuacje życiowe. To, że akcja rozgrywa się w dobrze znanych dziecku miejscach, ma pomóc w naśladownictwie i identyfikacji. Tło opowiadania buduje pozytywne nastawienie do życia, a dobre zakończenie sprzyja budowaniu optymizmu.

II. Zasady i warunki wprowadzenia innowacji

Zajęcia będą odbywały się co dwa w tygodnie, w ramach zajęć dodatkowych. Uczestnikami zajęć będą wszyscy chętni uczniowie obecnej kl. Ia. Formy i metody będą dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb dzieci. Miejszem realizacji innowacji będzie sala lekcyjna. Podczas zajęć odbędzie się czytanie bajek terapeutycznych oraz zabawy z wykorzystaniem gier terapeutycznych, nauka wierszy. Dzieci wykonają prace plastyczne wykorzystując swój potencjał twórczy. Na zakończenie uczniowie przygotowują inscenizację do wybranej bajki, lub uczestniczą w konkursie recytatorskim lub plastycznym. Innowacja będzie zawierać korelacje międzyprzedmiotowe z ed. polonistyczną tzn. przez tworzenie ciągu dalszego do poznanej bajki lub baśni, poszerzenie słownictwa, ćwiczenie recytacji wierszy, przyrodniczą i zdrowotną: poznanie zdrowego stylu życia, poznawanie zwierząt, regionów. Jeżeli będzie taka możliwość zorganizowany będzie wyjazd na przedstawienie teatralne. Wykorzystane będą elementy tutoringu rówieśniczego, gdzie uczniowie będą czytać innym.

IV. Cele innowacji

Cele ogólne:

- wypracowanie przez dzieci własnych sposobów i umiejętności radzenia sobie z takimi emocjami jak smutek, strach, zazdrość, złość,
- rozwój osobowości dzieci,
- budzenie kreatywności i wyobraźni,
- kształtowanie nawyku słuchania i opowiadania,
- nauka szacunku do książek,
- wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie i świata.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie pożądanych postaw społecznych i eliminowanie zachowań agresywnych,
- eliminowanie lęków i zahamowań, osamotnienia, apatii,
- wskazanie wartościowego sposobu spędzania czasu wolnego polegającego na słuchaniu i czytaniu bajek,
- kształtowanie umiejętności koncentracji uwagi,
- rozwijanie postawy koleżeństwa i wzajemnej życzliwości,
- wskazanie roli przyjaźni oraz potrzeby wzajemnej pomocy,
- wyrażanie swoich uczuć słowami i czynami,
- określanie nastroju utworów,
- wypowiedzanie swoich przeżyć w formie plastycznej,
- rozwijanie fantazji, wyobraźni, kreatywności,
- rozwijanie myślenia przyczynowo - skutkowego,
- zwiększenie poczucia własnej wartości,
- kształtowanie samodzielności i konsekwencji w działaniu,

- uczenie skutecznej komunikacji werbalnej i niewerbalnej,
- dostarczanie nowej wiedzy o świecie i innych ludziach,
- motywacja do działań, twórczego myślenia i kreatywnego rozwiązywania osobistych, trudnych problemów,
- pomoc w zaakceptowaniu swoich mocnych i słabych stron,
- nabywanie umiejętności pokonywania trudności w nauce poprzez odkrywanie swoich mocnych stron,
- uczenie przestrzegania zakazów i bycia dobrym,
- umacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez bycie w grupie,
- wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za wspólną pracę,
- wzmacnianie i aktywizowanie uczniów słabszych i nieśmiałych,
- budowanie pozytywnych relacji w rodzinie.

V. Metody i formy :

- problemowe,
- praktyczne,
- poszukujące,
- aktywizujące,
- eksponujące.

VI. Formy pracy:

- indywidualna, grupowa, zbiorowa realizowana poprzez:
  - czytanie bajek,
  - ćwiczenia z zastosowaniem aktywnych metod pracy,
  - gry, zabawy i konkursy o tematyce społeczno – emocjonalnej,
  - działalność plastyczną,

VI. Efekty innowacji

Uczeń:

- wyraża swoje myśli, emocje, przeżycia w sposób społecznie akceptowany,
- nabywa większej pewności siebie,
- stara się być samodzielny w działaniu,
- zna sposoby przewycięzania własnych lęków,
- umie współpracować w grupie,
- jest wrażliwy na problemy innych,
- identyfikuje się ze swoją rodziną, grupą rówieśniczą,
- odróżnia dobro od zła,
- stara się być sprawiedliwym i prawdomównym,
- jest kreatywny i twórczy,
- potrafi być asertywny.

VII. Ewaluacja (opracowany album, prowadzony blog, gazetka w klasie, wydana księga baśni itp. - usunąć)

Ewaluacja innowacji pedagogicznej „ Bajkoterapia. Baśnie i bajeczki nauczą i przepędzą smuteczki. ” dokonywana będzie na bieżąco poprzez obserwację uczestników zajęć, ich reakcji, zaangażowania, aktywności oraz rozmowy z nimi. Prace plastyczno-techniczne dzieci będące wynikiem spontanicznego działania pod wpływem doznań i uczuć będą stanowić dowód, jak wielki potencjał twórczy tkwi w każdym z nich. Zastanie zorganizowana wystawa prac plastycznych. Na zakończenie każdego spotkania uczniowie podsumują swój udział, zaangażowanie i stopień atrakcyjności podejmowanych działań w formie różnorodnych zabaw. Pod koniec innowacji uczniowie przygotują inscenizację do wybranej bajki. Zostanie opracowany album- księga z bajkami lub wierszami, których autorami będą uczniowie.

Przykładowe opowiadania:

Nie lubią mnie – „Emilka i Trampkowa Księżniczka”,
Nie wierzę w siebie – „Admiralskie saboty”,
Wszyscy muszą robić tylko to, co ja chcę – „Królewicz”,
Boję się... - „ Strach ma wielkie oczy”,
Moi rodzice się kłóca – „Małgosiu, nie jesteś winna”,
Jestem inny – „Rubinek”. Czy moi zapracowani rodzice mnie kochają – „Bajka o Małym Królewiczu i jego dzielnym Tatusiu Królu”,
Dlaczego prąd nie nadaje się do zabawy – „Tygrys w ścianie?!”,
Dlaczego, kiedy mamy nie ma, w ciemności mieszka tyle potworów – „Strachy spod łóżka”,
Kłóczę się i rywalizuję z moim rodzeństwem – „Fik i Mik”,
Ja na pewno dziś nie sprzątam! – „Porządeczek i Bałaganiak”,
Nie potrafię powiedzieć „Nie” – „O zającu, który psom się nie kłaniał”,
Moi rodzice są uzależnieni – „Księżycowy domek”,
Jestem odrzucany przez grupę – „Bajka o pajęczku”,